

Ю. О. Мотліч
аспірант

Національний університет «Одеська юридична академія»

КРИМІНАЛІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Дана стаття присвячена дослідженню криміналістичної класифікації корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування. У ній розглядаються питання, що стосуються визначення підстав побудови криміналістичної класифікації, виділення видів злочинів та їх значення для розробки криміналістичної методики розслідування корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування.

Ключові слова: криміналістична класифікація, корупція, органи місцевого самоврядування, розслідування, методика розслідування злочинів.

Криміналістична класифікація як важливий елемент у структурі методики розслідування злочинів завжди становила інтерес для науковців. До дослідження сутності та призначення криміналістичної класифікації у своїх роботах зверталися такі вчені-криміналісти, як Р. С. Белкін [2, с. 739–745], О. М. Васильєв [3], В. А. Журавель [8], О. Н. Колесниченко [10], Б. Є. Лук'янчиков [15], В. Г. Танасевич [21], В. В. Тіщенко [22], В. О. Образцов [16], Б. В. Щур [23], В. Ю. Шепітько [18], М. П. Яблоков [24] та інші. Аналіз наукових робіт названих вчених дозволив дійти висновку, що спільною для них всіх є ідея, що вказує на роль криміналістичної класифікації як базового систематизуючого елемента методики розслідування злочинів, від якого прямо залежить комплекс методичних рекомендацій зі здійснення розслідування та шляхи удосконалення таких рекомендацій.

Така наукова позиція пов'язана із самою сутністю злочинної події як об'єкту вивчення криміналістики. Безумовно, злочин становить інтерес й для інших наук, зокрема, кримінального права, кримінального процесу, кримінології, юридичної психології тощо. Проте кожна із вказаних галузей акцентована на дещо різних властивостях та характеристиках даного об'єкту пізнання. Як слушно зазначає В. В. Тіщенко, об'єкт дослідження може бути правильно та всебічно пізнаний лише тоді, коли за допомогою класифікації ми проникаємо у сутність досліджуваного об'єкта, аналізуємо його як певну систему та вивчаємо окремі його утворюючі елементи, частини, пізнаючи закономірності їх присутності, взаємозв'язку і взаємодії в рамках досліджуваної структури [22, с. 29]. Ми підтримуємо позицію вчених, які вказують на те, що роль криміналістичної класифікації полягає у виділенні криміналістично значущих ознак злочинної діяльності та діяльності з розслідування таких злочинів, що дозволяє виробити максимально ефективні та оптимальні криміналістичні методики [11, с. 349; 12, с. 427; 13, с. 352–353; 4, с. 52].

В. А. Журавель з позиції функціонального призначення криміналістичної класифікації пропонує розглядати її як засіб упорядкування окремих категорій злочинів за їх криміналістично значущими ознаками системи [7, с. 162]. Тобто враховуючи тематику нашого наукового дослідження можна стверджувати, що криміналістична класифікація корупційних злочинів, що вчиняються в органах місцевого самоврядування, покликана дати цілісне розуміння про сутність та систему таких злочинів, особливості їх вчинення та розслідування. Це в свою чергу дозволить систематизувати теоретичні напрацювання та результати практики боротьби з даним проявом злочинності з метою виявлення основних криміналістично значущих характеристик такої протиправної діяльності, виробити та обґрунтувати типові ситуації реалізації злочинного корупційного умислу у сфері діяльності органів місцевого самоврядування, систематизувати основні версії, тактичні завдання та засоби їх вирішення.

Слід вказати, що методика розслідування корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування слід віднести до міжвидових методик. Для позначення цих методик досить часто використовуються поняття «групові» чи «комплексні» [12, с. 422–427; 13, с. 362]. Використання названих понять пов'язане із врахуванням кримінально-правового критерію класифікації злочинних діянь у поєднанні із суто криміналістичними їх ознаками. Саме гармонійне поєднання різних за кримінальною кваліфікацією злочинів із врахуванням їх спільних криміналістично значущих ознак дозволяє науці виробляти такі міжвидові (групові чи комплексні) методики, що могли б задовольнити потреби слідства.

Необхідно зазначити, що існують різні підходи до вирішення питання щодо визначення підстав для побудови криміналістичної класифікації. Деякі науковці вказують на те, що основне призначення криміналістичної методики – забезпечити розкриття та розслідування злочину та притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності, що можливе лише із урахуванням конкретних положень кримінального законодавства, що вказує на конкретну систему сутнісних ознак злочинної події, які підлягають доказуванню. Р. С. Белкін говорить про те, що дієвими окремими криміналістичними методиками будуть лише тоді, коли кримінально-правові критерії класифікації лежатимуть в основі таких методик [2, с. 743]. Інші ж вчені вказують на те, що в основі криміналістичної класифікації мають лежати суто криміналістичні ознаки, які характеризують злочинну діяльність як специфічний вид людської діяльності. Тобто це такі її ознаки, що висвітлюють спосіб підготовки, вчинення та приховування злочину, характеризують особу злочинця, об'єкт та предмет злочинного посягання, обстановку, знаряддя та засоби його реалізації [16, с. 16–52].

Узагальнюючи наведені наукові підходи можна дійти висновку про можливість врахування кримінально-правових та суто криміналістичних ознак при здійсненні побудови криміналістичної класифікації корупційних злочинів, що вчиняються в органах місцевого самоврядування. Крім того окремо слід підкреслити, що специфічною характеристикою досліджуваних злочинів, що вчиняють в органах місцевого

самоврядування, є саме корупційна складова. Врахування даної специфічної ознаки обумовлене її безпосереднім впливом на усі криміналістично значущі елементи злочинної події. Тому віднесення певної групи злочинів, що вчиняються в органах місцевого самоврядування, до корупційних, пов'язане як зі здійсненням правильної кримінально-правової кваліфікації діяння, так і з забезпеченням належного рівня організації та вибором правильної методики здійснення розслідування.

У ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» під корупцією розуміється використання особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, чи прирівняною до неї особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, чи прирівняній до неї особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [9]. Слід погодитися з А. В. Савченком, який вказує на неоднозначність та неоднорідність віднесення певних злочинних діянь до корупційних відповідно до вітчизняного та міжнародного законодавства [19, с. 14–17]. Тому важливим для теорії та практики боротьби зі злочинністю є розуміння сутності корупційного діяння як такого.

На думку А. В. Реуцького аналіз наведеної у ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» дефініції, його положень та окремих норм Кримінального кодексу України (далі – КК України) дозволяють дійти висновку, що до ознак, які визначають сутність корупційних злочинів, слід віднести наступні:

1) специфічна сфера суспільних відносин – сфера діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування;

2) неправомірне використання чи зловживання посадовою особою наданими їй службовими повноваженнями та пов'язаними з цим можливостями;

3) задоволення шляхом такого зловживання особистих інтересів чи інтересів третіх осіб;

4) спеціальний суб'єкт злочину – особа, уповноважена на виконання функцій держави [17, с. 195].

Урахування вказаних ознак корупційної діяльності та аналіз норм КК України дозволяє дійти висновку, що при побудові криміналістичної класифікації корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування слід враховувати кримінальні діяння, передбачені статтями 191, 210, 364, 365-2, 366, 368, 368-2, 369-2, 370 КК України [14].

Також, з урахуванням особливостей корупційної складової окремих злочинів та результати дослідження особливостей розробки криміналістичних класифікацій [20, с. 5–60; 5, с.133–144], можна зробити висновок, що класифікація досліджуваної групи злочинів повинна

здійснюватися із урахуванням криміналістично значущих ознак, що характеризують: 1) особу злочинця; 2) предмет посягання; 3) спосіб злочину (способи підготовки, вчинення та приховування злочинів); 4) злочинні технології; 5) результати та наслідки злочину.

Класифікуючи корупційні злочини, що вчиняються в органах місцевого самоврядування, потрібно почати із такої підстави як характеристика особи злочинця. Як слушно відзначає О. Банчук, суб'єктами корупційних злочинів, що вчиняються у сфері діяльності органів місцевого самоврядування, можуть бути:

1) депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад;

2) посадові особи органів місцевого самоврядування;

3) посадові особи юридичних осіб публічного права, які одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету [1, с. 10].

Усі вказані категорії осіб з позиції кримінального законодавства можуть бути охарактеризовані як спеціальні суб'єкти, що тягне за собою кримінально-правові та кримінальні процесуальні наслідки, а також значний інтерес громадськості та ЗМІ до розслідування злочинних діянь таких осіб.

Необхідно вказати, що КК України (ст.ст. 368-4, 369 КК України) передбачає кримінальну відповідальність за корупційні злочини в сфері діяльності органів місцевого самоврядування, що вчиняються не спеціальним, загальним суб'єктом. Тобто це особа, що не наділена певними владними повноваженнями, а навпаки, намагається схилити посадову особу органу місцевого самоврядування до корупційної діяльності.

На нашу думку, питання розслідування корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування, що вчиняються загальним суб'єктом, мають досліджуватися в межах окремої мікрометодики. Це обумовлено не лише окремою кримінально-правовою кваліфікацією незаконних діянь, пов'язаних із підкупом осіб, які надають публічні послуги, та пропозицією, обіцянкою або наданням неправомірної вигоди службовій особі, але, в першу чергу, специфічною характеристикою слідчих ситуацій, версій та тактичних завдань розслідування таких злочинів.

Також необхідно зазначити, що класифікація корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування може здійснюватися за кількістю задіяних у корупційному діянні осіб :

– одна особа – тобто безпосередньо особа, уповноважена на виконання функцій місцевого самоврядування;

– декілька осіб – особа, уповноважена на виконання функцій місцевого самоврядування, та один або декілька посередників із числа осіб, пов'язаних із суб'єктом злочину через професійну діяльність чи особисті стосунки.

За предметом посягання можна виділити злочини, що спрямовані на заволодіння:

– грошовими коштами (у тому числі – й бюджетними) – національна чи іноземна валюта, крипто валюта;

– майном – рухоме та нерухоме (автотранспорт, ювелірні прикраси, дорогоцінне каміння, витвори мистецтва, антикварні вироби, квартири, будівлі, земельні ділянки тощо);

Розділ 2. Питання слідчої тактики та методики розслідування злочинів

- послугами (пов'язані із процесом працевлаштування, фінансовою чи соціальною діяльністю, перевезенням людей та вантажів, сервісне обслуговування різних об'єктів, некомерційні послуги інтимного характеру тощо);

- пільгами чи перевагами (звільнення від оплати житлово-комунальних послуг, надання бюджетних кредитів чи послуг, необґрунтоване преміювання, позачергове чи першочергове отримання квартир тощо);

- нематеріальними активами (права на об'єкти інтелектуальної власності, право користування специфічними об'єктами; нагороди; одноразове чи систематичне отримання інформації; «лобювання» інтересів тощо).

Значення класифікації корупційних злочинів у сфері діяльності органів місцевого самоврядування залежно від предмета злочинного посягання полягає у специфіці слідової картини таких злочинів та визначенні тактичних завдань і напрямів здійснення розслідування.

Диференціація досліджуваної групи злочинів за способом злочину повинна враховувати деякі особливості способу підготовки, вчинення та приховування даних корупційних злочинів.

Для внесення даних до Єдиного реєстру досудових розслідувань та початкового етапу його розслідування значення має класифікація за способом підготовки:

- створення умов корупційної діяльності (використання можливостей бюрократичного апарату, підробка документів, створення перепон для легальної діяльності суб'єктів, налагодження корупційних зв'язків з представниками правоохоронних та інших державних органів);

- провокація пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди.

Надзвичайно важливим для систематизації вихідних слідчих ситуацій та організації процесу розслідування є криміналістична класифікація за способом вчинення корупційного злочину:

- використання службового становища;

- зловживання службовим становищем;

- невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків;

- прийняття пропозиції чи обіцянки надання неправомірної вигоди;

- одержання неправомірної вигоди.

Спосіб приховування корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування багато в чому впливає на високий рівень латентності даних діянь та ускладнює процес виявлення, розкриття та розслідування даної групи злочинів. За способом приховування злочини можна класифікувати на такі, що передбачають:

- прийняття законного рішення чи вчинення законних дій в межах владних повноважень злочинця;

- фальсифікацію облікової та звітної документації, внесення змін до неї, її повну заміну або виготовлення фіктивних документів;

- штатні переміщення;

- знищення матеріальних слідів злочину.

Крім того, аналізуючи особливості розслідування корупційних злочинів, що вчиняються у сфері діяльності органів місцевого

самоврядування, необхідно враховувати той фактор, що такі злочини досить часто носять системний характер. Тому залежно від кількості вчинення корупційних злочинів, що входять до досліджуваної групи, можна класифікувати їх на: одиничні (ситуативні) та системні.

Найбільш влучним для позначення системного вчинення корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування буде їх висвітлення як певної злочинної технології, специфіка реалізації якої на пряму впливає на процес розслідування.

На думку Ю. О. Гресь, під злочинною технологією слід розуміти структуровану систему алгоритмів дій зацікавлених суб'єктів, що реалізуються за умов застосування визначеного комплексу знарядь та засобів і спрямовані на поетапне та послідовне досягнення запланованого злочинного результату [6, с. 171].

Наведене поняття досить влучно характеризує сутність корупційної діяльності, що має місце у сфері діяльності органів місцевого самоврядування. Крім того злочинні технології, що мають місце в даному випадку, можуть бути класифіковані залежно від специфіки налагоджених корупційних зв'язків з представниками правоохоронних органів, інших державних органів, установ та створення умов реалізації таких злочинних технологій:

- злочинні технології, що передбачають залучення до корупційних схем службовців органів місцевого самоуправління різних рівнів;
- злочинні технології, що передбачають залучення до корупційних схем представників правоохоронних органів (поліції, прокуратури);
- злочинні технології, що передбачають залучення до корупційних схем представників суду;
- злочинні технології, що передбачають залучення до корупційних схем осіб приватного права.

Також, класифікація корупційних злочинів, що вчиняються в органах місцевого самоврядування, може будуватися із врахуванням результатів та наслідків злочину:

- отримання неправомірної вигоди службовою особою;
- отримання неправомірної вигоди третьою особою;
- порушення норм вітчизняного чи/та міжнародного законодавства;
- порушення прав, свобод та законних інтересів особи, що здійснювала надання неправомірної вигоди;
- порушення прав, свобод та законних інтересів третьої особи;
- налагодження нових корумпованих зв'язків.

Підсумовуючи, зазначимо, що криміналістична класифікація є важливим елементом такої міжвидової (групової, комплексної) криміналістичної методики, як методика розслідування корупційних злочинів в органах місцевого самоврядування. Її розробка спрямована на забезпечення побудови ефективної методики розслідування даної групи злочинів. Виділення криміналістичної класифікації з урахуванням кримінально-правових та криміналістично значущих підстав дозволить сформувати комплексні методичні рекомендації із врахуванням різних типових ситуацій початкового та подальшого етапів розслідування, визначити типові версії, тактичні завдання та передбачити оптимальний набір засобів їх вирішення.

Перелік посилань

References

1. Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування: практ. посіб. Київ, 2012. 88 с.

2. Белкин Р. С. Курс криминалистики: учеб. пособ. для вузов. 3-е изд., доп. Москва, 2001. 837 с.

3. Васильев А. Н. О криминалистической классификации преступлений. *Методика расследования преступлений (Общие положения)*: тез. науч. конф. Москва, 1976. С. 23–27.

4. Герасимов И. Ф. Криминалистические классификации в методике расследования преступлений. *Научная информация по вопросам борьбы с преступностью (Вопросы криминалистики)*. Москва, 1983. — № 76. — С. 51–53.

5. Головин А. Ю. Криминалистическая систематика: моногр. Москва, 2002. 305 с.

6. Гресь Ю. О. Застосування технологічного підходу до вивчення діяльності з розкриття та розслідування злочинів. *Криміналістичне забезпечення і розслідування злочинів*: моногр. Одеса, 2018. С. 160–182.

7. Журавель В. А. Криміналістична класифікація злочинів: засади формування та механізм застосування. *Вісник Академії правових наук України*. Харків, 2002. № 3(30). С. 160–166.

1. Banchuk, O. (2012). Zapobihannia i protydia koruptsii v orhanakh mistsevoho samovriaduvannia [Prevention and Counteraction of Corruption in Local Self-Government Bodies]: prakt. posib. Kyiv, 88 p. [in Ukrainian]

2. Belkin, R. S. (2001). Kurs kriminalistiki [Criminalistics course]: ucheb. posob. dla vuzov. 3-e izd. dop., Moskva, 837 p. [in Russian]

3. Vasilev, A. N. (1976). O kriminalisticheskoi klassifikatsii prestuplenii. [About forensic crime classification]. *Metodika rassledovaniia prestuplenii (Obshchie polozheniia)*: tez. nauch. konf. Moskva, pp. 23–27. [in Russian]

4. Gerasimov, I. F. (1983). Kriminalisticheskie klassifikatsii v metodike rassledovaniia prestuplenii. [Forensic classifications in crime investigation techniques]. *Nauchnaia informatsiia po voprosam borby s prestupnostiu (Voprosy kriminalistiki)*. Moskva., No 76. pp. 51–53. [in Russian]

5. Golovin, A. lu. (2002). Kriminalisticheskaia sistematika [Forensic systematics]: monogr. Moskva., 305 p. [in Russian]

6. Hres, Yu. O. (2018). Zastosuvannia tekhnolohichnoho pidkhodu do vyvchennia dialnosti z rozkryttia ta rozsliduvannia zlochyniv. *Kryminalistychne zabezpechennia i rozsliduvannia zlochyniv* [Application of a technological approach to the study of crime detection and investigation activities. *Forensic provision and investigation of crimes*]: monohr. Odesa, pp. 160–182. [in Ukrainian]

7. Zhuravel, V. A. (2002). Kryminalistychna klasyfikatsiia zlochyniv: zasady formuvannia ta mekhanizm zastosuvannia. [Forensic classification of crimes: principles of formation and mechanism of application] *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy. [Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine]* Kharkiv, № 3(30). pp. 160–166. [in Ukrainian]

8. Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції: моногр. Харків, 2012. 304 с.
8. Zhuravel, V. A. (2012). Kryminalistychni metodyky: suchasni naukovi kontseptsii [Forensic Methods: Contemporary Scientific Concepts]: monohr. Kharkiv, 304 p. [in Ukrainian]
9. Про запобігання корупції: закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII (зі змінами та доп.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
9. Pro zapobihannia koruptsii (2014): zakon Ukrainy [On Preventing Corruption: The Law of Ukraine] vid 14 zhovtnia 2014 roku № 1700-VII (zi zminamy ta dop.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>. [in Ukrainian]
10. Колесниченко А. Н. Общие положения методики расследования отдельных видов преступлений: лекции. Харьков, 1976. 28 с.
10. Kolesnichenko, A. N. (1976). Obshchie polozheniia metodiki rassledovaniia otdelnykh vidov prestuplenii [General provisions of the methodology for the investigation of certain types of crimes]: leksi. Kharkov, 28 p. [in Russian]
11. Герасимов И. Ф., Драпкин Я. Л., Ищенко Е. П. и др. Криминалистика: учеб. для вузов. 2-е изд., перераб. и доп. Москва, 2000. 672 с.
11. Gerasimov, I. F., Drapkin, Ia. L., Ishchenko, E. P. i dr. (2000). Kriminalistika [Criminalistics]: ucheb. dlia vuzov. 2-e izd., pererab. i dop. Moskva, 672 p. [in Russian]
12. Пясковський В. В., Чорноус Ю. М., Іщенко А. В., Алексєєва О. О. та ін. Криміналістика: підруч. Київ, 2015. 544 с.
12. Piaskovskyi, V. V., Chornous Yu. M., Ishchenko A.V., Aleksieieva, O. O. ta in. (2015). Kryminalistyka [Criminalistics]: pidruch. Kyiv, 544 p. [in Ukrainian]
13. Криміналістика: підруч. Одеса, 2017. 556 с.
13. Kryminalistyka (2017). [Criminalistics]: pidruch. Odesa, 556 p. [in Ukrainian]
14. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III (зі змінами та доп.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n1273>.
14. Kryminalnyi kodeks Ukrainy (2001). [The Criminal Code of Ukraine] vid 5 kvitnia 2001 roku № 2341-III (zi zminamy ta dop.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n1273>. [in Ukrainian]
15. Лук'янчиков Б. Є. Вневидові методики розслідування злочинів як напрямок удосконалення криміналістичної методики: дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2001. 194 с.
15. Lukianchikov, B. Ye. (2001). Vnevydovi metodyky rozslidyvannia zlochyniv yak napriamok udoskonalennia kryminalistychnoi metodyky [Non-specific methods of investigation of crimes as a direction of perfection of forensic methods]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Kyiv, 194 p. [in Ukrainian]
16. Образцов В. А. Криминалистическая классификация преступлений. Красноярск, 1988. 176 с.
16. Obratstov, V. A. (1988). Kriminalisticheskaia klassifikatsiia prestuplenii. [Forensic crime classification]. Krasnoiarsk, 176 p. [in Russian]
17. Реуцький А. В. Криміналістична класифікація злочинів з ознаками корупції.
17. Reutskii, A. V. (2012). Kryminalistychna klasyfikatsiia zlochyniv z oznakamy

Розділ 2. Питання слідчої тактики та методики розслідування злочинів

Юридична осінь 2012 року: зб. тез доп. та наук. повідом. учасн. всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів (13 листоп. 2012 р.). Харків, 2012. С. 193–195.

koruptsii. [Forensic classification of crimes with signs of corruption]. *Yurydychna osin 2012 roku* [Legal Autumn of 2012]: zb. tez dop. ta nauk. povid. uchasn. vseukr. nauk.-prakt. konf. molodykh uchenykh ta zdobuvachiv (13 lystop. 2012 r.). Kharkiv, pp. 193–195. [in Ukrainian]

18. Шепітько В. Ю., Коновалова В.О., Журавель В. А. та ін. Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності: окремі криміналістичні методики: моногр. Харків, 2006. 624 с.

18. Shepitko, V. Yu., Konovalova, V. O., Zhuravel, V. A. ta in. (2006). Rozsliduvannia zlochyniv u sferi hospodarskoi diialnosti: okremi kryminalistychni metodyky [Investigation of crimes in the sphere of economic activity: separate criminalistic methods]: monohr. Kharkiv, 624 p. [in Ukrainian]

19. Савченко А. В. Корупційні злочини в Україні: проблеми кримінально-правового розуміння. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2015. № 3. С. 14–24.

19. Savchenko A.V. (2015). Koruptsiini zlochyny v Ukraini: problem kryminalno-pravovoho rozuminnia. [Corruption Crimes in Ukraine: Problems of Criminal Law Understanding]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav* [Scientific Bulletin of the National Academy of Internal Affairs] No 3. P. 14–24. [in Ukrainian]

20. Стояновский М. В. Классификационный подход в криминалистической науке и практике (на примере криминалистической тактики). Москва, 2010. 154 с.

20. Stoianovskii, M. V. (2010). Klassifikatsionnyi podkhod v ktiminalisticheskoi nauke i praktike (na primere kryminalisticheskoi taktiki). [Classification approach in forensic science and practice (for example, forensic tactics)]. Moskva, 154 p. [in Russian]

21. Танасевич В. Г., Образцов В. А. Методика расследования и криминалистическая классификация преступлений. Криминалистические характеристики в методике расследования преступлений. Свердловск, 1978. С. 19–26.

21. Tanasevich, V. G., Obratsov, V. A. (1978). Metodika rassledovaniia i kriminalisticheskaiia klassifikatsiia prestuplenii. [Investigation techniques and criminalistic classification of crimes]. *Kriminalisticheskie kharakteristiki v metodike rassledovaniia prestuplenii* [Forensic characteristics of crime investigation techniques]. Sverdlovsk, pp. 19–26. [in Russian]

22. Тищенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів: моногр. Одеса, 2007. 260 с.

22. Tishenko, V. V. (2007). Teoretychni i praktychni osnovy metodyky rozsliduvannia zlochyniv [Theoretical and practical bases of the methodology of investigation of crimes]: monohr. Odesa, 260 p. [in Ukrainian]

23. Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування

23. Shchur B. V. (2010). Teoretychni osnovy formuvannia ta zastosuvannia

криміналістичних методик: моногр. Харків, 2010. 320 с.

kryminalistuchykh metodyk [Theoretical foundations of the formation and application of forensic methods]: monohr. Kharkiv, 320 p. [in Ukrainian]

24. Яблоков Н. П. Криминалистическая классификация преступлений. *Криминалистика социалистических стран*. Москва, 1986. С. 127–131.

24. Iablokov, N. P. (1986). Kriminalisticheskaiia klassifikatsiia prestuplenii. [Forensic crime classification]. *Kriminalistika sotsialisticheskikh stran*. Moskva, pp. 127–131. [in Russian]

КРИМИНАЛИСТИЧЕСКАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ КОРРУПЦИОННЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ В ОРГАНАХ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

Ю. А. Мотлич

Данная статья посвящена исследованию криминалистической классификации коррупционных преступлений в органах местного самоуправления. В ней рассматриваются вопросы, касающиеся определения оснований построения криминалистической классификации, выделения видов преступлений и их значение для разработки криминалистической методики расследования коррупционных преступлений в органах местного самоуправления.

Анализ научных работ ученых позволил прийти к выводу о том, что криминалистическая классификация является базовым систематизирующим элементом методики расследования преступлений, от которого напрямую зависит комплекс методических рекомендаций по осуществлению расследования и пути совершенствования таких рекомендаций.

Такая научная позиция связана с самой сущностью преступного события как объекта изучения криминалистики. Автор статьи поддерживает позицию ученых, которые указывают на то, что роль криминалистической классификации заключается в выделении криминалистически значимых признаков преступной деятельности и деятельности по расследованию таких преступлений. Это позволяет построить максимально эффективные и оптимальные криминалистические методики.

Методика расследования коррупционных преступлений в органах местного самоуправления относится к межвидовым методикам. Построение криминалистической квалификации преступлений с учетом общих криминалистически значимых и уголовно-правовых признаков позволяет науке создавать такие межвидовые методики, которые могли бы удовлетворить потребности следствия.

Ключевые слова: криминалистическая классификация, коррупция, органы местного самоуправления, расследование, методика расследования преступлений.

CRIMINALISTIC CLASSIFICATION OF CORRUPTION CRIMES IN LOCAL GOVERNMENTS

Yu. Motlich

This article is devoted to the study of criminalistic classification of corruption crimes in local governments. It discusses issues related to determining the basis for constructing a criminalistic classification, types and their significance for the development of criminalistic techniques for investigating corruption crimes in local government.

Analysis of the scientific works of scientists led to the conclusion that the criminalistic classification is the basic systematizing element of crime investigation methodology, from which directly complex depends guidelines for the implementation of the investigation and ways to improve such recommendations.

Such a scientific position is connected with the very essence of a criminal event as an object of study of criminalistics. The author of the article supports the position of scientists, indicate that the role of the criminalistic classification is to single out criminalistic signs of criminal activity and activities to investigate such crimes. This allows you to build the most effective and optimal criminalistic techniques.

The method of investigation of corruption crimes in local governments is related to interspecific methods. Criminalistic construction qualifying offenses given the common criminalistic significant and criminal-legal signs allows science to create such interspecific methods that could satisfy the needs of the investigation.

Key words: forensic classification, corruption, bodies of local self-government, investigation, methods of investigation of crimes.